

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN

GEMEENTEPOLIS

THEMADOC REEKS

Om gezondheidsachterstanden in gemeenten terug te dringen adviseert Gezond in... een integrale aanpak op vijf sporen: Gedrag & Vaardigheden, Participatie, Preventie & Zorg, Fysieke Omgeving en Sociale Omgeving. Er zijn acht succesfactoren (pijlers) bekend die de aanpak op deze sporen effectiever maken. Binnen deze sporen en pijlers kunnen diverse thema's bijdragen aan het verminderen van sociaal economische gezondheidsverschillen. Gezond in... licht deze thema's toe in de Themadoc-reeks.

WAT IS DE GEMEENTEPOLIS?

Wat is de gemeentepolis en hoe kan deze worden benut bij het verminderen van Sociaal Economische Gezondheidsverschillen?

De gemeentepolis is een zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen, chronische ziekte of beperking. Het is een basisverzekering met een aanvullende verzekering. De doelgroep verschilt per gemeente maar is meestal gekoppeld aan het minimumloon: sommige gemeenten bieden de polis aan voor inwoners met een inkomen tot 110%, anderen tot 120% en weer anderen tot 130%.

Bijna alle gemeenten bieden de gemeentepolis, soms ook gemeentelijk pakket genoemd, aan ter compensatie van (bovengemiddelde) zorgkosten. De afspraken over de inhoud en over de kosten worden in gezamenlijk overleg tussen verzekeraar en gemeenten gemaakt. In de meeste gemeenten valt de ontwikkeling en afsluiting van de polis onder Werk en Inkomen. De afspraken betreffen vooral de doelgroep, de kosten, de kortingen, de toeslagen en de wijze van afsluiten door de inwoners.

Er is een trend gaande om meer aandacht te besteden aan de inhoud van de polis. Welke zorg- en welzijn-interventies of programma's kunnen vergoed worden via de polis en wat is het belang daarvan voor de inwoner? Daarom is het belangrijk dat ook deskundigen van Volksgezondheid, Preventie en Welzijn binnen de gemeente worden betrokken bij het ontwikkelen van de polis.

HOE DE GEMEENTEPOLIS BENUTTEN BIJ HET VERMINDEREN VAN SOCIAAL ECONOMISCHE GEZONDHEIDSVERSCHILLEN?

De gemeentepolis kan een belangrijke rol spelen in de integrale benadering om gezondheidsverschillen te verminderen. Dit kan door afspraken te maken over het verminderen van kosten en over het toevoegen van zorg- en welzijnprogramma's.

VERLAGEN ZORGKOSTEN VOOR INWONERS

Tegemoetkomingen en kortingen

Via de polis hebben sociale minima, chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen rechtstreeks toegang tot de wettelijke tegemoetkoming in zorgkosten van gemeenten (toeslagen en tegemoetkomingen) zonder dat daar een aparte aanvraag bij de gemeente voor nodig is. Zonder deze polis is deze wettelijke tegemoetkoming minder goed te krijgen omdat er dan een administratieve aanvraagprocedure aan verbonden is die vaak als ingewikkeld wordt ervaren. Bovendien kunnen in sommige gemeenten buiten de gemeentepolis om geen toeslagen aangevraagd worden.

Naast de wettelijke tegemoetkoming kunnen verzekeraar en gemeenten extra kortingen geven, bijvoorbeeld een zogenaamde collectiviteitskorting en kortingen voor deelname aan specifieke programma's zoals beweegprogramma's, e-health en coaching. Deze programma's moeten dan wel specifiek op zorgvragen van de inwoners gericht zijn. Daarnaast kunnen aanvullende vergoedingen afgesproken worden voor bijvoorbeeld brillen, tandartskosten, fysiotherapie, ergotherapie.

Betalingsregelingen

Via de gemeentepolis kunnen afspraken worden gemaakt over betalingsregelingen voor het eigen risico, voor de maandelijkse premie en voor het afbetalen van premieschulden. Gemeenten kunnen in samenwerking met zorgverzekeraars voorkomen dat bijstandsgerechtigden die schulden maken ten gevolge van achterstallige betaling van de premie of het eigen risico, niet verder in financiële problemen komen. Bijvoorbeeld door hen te laten uitstromen in een zogenaamde wanbetalersregeling, de zogenaamde WUB-aanpak.

Vitaliteitsfondsen

Naast de afspraken per verzekerde spreken gemeente en verzekeraar ook wel af om een 'speciaal fonds' te vullen waaruit activiteiten worden betaald voor verzekerden die extra zorg of ondersteuning nodig hebben. Welzijnsinstellingen kunnen daar bijvoorbeeld een beroep op doen voor leefstijlprogramma's op maat. Het fonds wordt gevuld en beheerd door de verzekeraar, maar de gemeente beslist waaraan het wordt besteed.

GECOMBINEERDE AANPAK ARMOEDE EN GEZONDHEID

Zorg op maat

De gemeentepolis is ontwikkeld vanuit het voormalige 'armoedebeleid'. Nu wordt het gezien als instrument om hoge kosten in de zorg te dekken én om zorg op maat voor mensen met gezondheidsachterstanden te organiseren. Het kunnen leefstijlinterventies betreffen, maar beter is het om afspraken met verzekeraar en ambtenaren van Volksgezondheid en WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) te maken over een integrale aanpak bij bijvoorbeeld 'schulden en gezondheid', 'vaardigheden en gezondheid', 'inzet community en gezondheid', training professionals bij laaggeletterdheid en sociaal economische problemen.

Integrale aanpak bevorderen

De gemeentepolis is een relatief nieuw begrip en komt voort uit het armoedebeleid. De eerste focus van gemeenten en verzekeraars is dan ook geweest om tegemoet te komen in de kosten voor sociale minima. Gesprekken gaan dan meestal over premiehoogte en compensatie van een deel van de premie en eigen risico. Langzaam maar zeker komt er een beweging op gang om de inhoud van de polis in te zetten voor betere zorg en preventie aan sociale minima en kwetsbare groepen.

VOORBEELDEN

De ene verzekeraar en/of gemeente is actiever in het inhoudelijk ontwikkelen van de polis dan de andere. Goede voorbeelden¹ zijn:

- 'Lekker in je Lijf' voor mensen met overgewicht van Zorg en Zekerheid (Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude)
- Valpreventie van VGZ, Zuid-Limburg
- Gezondheidscheck van Menzis in Arnhem en Berkelland
- Spaarprogramma 'Samen Gezond' voor deelname aan beweegprogramma's van Menzis
- Fitkids en beweegprogramma's van De Friesland
- Vroeg Erop Af voor mensen met betalingsachterstanden van Zilveren Kruis (WUB)

¹ Niet limitatief. Deze voorbeelden staan beschreven in een rapport Preventie via de gemeentepolis van BS&F.

VOOR- EN NADELEN VAN DE GEMEENTEPOLIS

De gemeentepolis heeft voor- en nadelen. Voor mensen met een goede gezondheid kan de polis te duur zijn. Het eigen risico en de eigen bijdrage tot de zorg worden gedekt, terwijl dit niet altijd als noodzakelijk wordt gezien. Daarom nog kort de voor- en nadelen van de polis op een rijtje.

Voordelen

- Brede dekking basis- en aanvullende verzekering.
- Dekking extra activiteiten.
- Dekking van (deel van) eigen risico en eigen bijdragen.
- Minder administratieve handelingen om toeslagen te krijgen.
- Ondersteuning bij administratieve handelingen.
- Minder kans om door wanbetaling van premie in schulden te komen.

Nadelen

- Te hoge premie door de brede dekking basis- en aanvullende verzekering.
- Dekking van onnodige activiteiten bij goede gezondheid.

TIPS

Tips voor GIDS-ambtenaren om de gemeentepolis verder te ontwikkelen en geschikt te maken om gezondheidsverschillen te verminderen:

- Organiseer intern overleg met Werk & Inkomen, WMO en Volksgezondheid.
- Sluit aan bij jaarlijkse regionale overleggen van ambtenaren van Werk en Inkomen en andere betrokkenen over de gemeentepolis (bijvoorbeeld BS&F, de organisatie die betrokken is bij de administratieve borging van de afspraken en bij het verder inhoudelijk ontwikkelen van de polis).
- Informeer huisartsen en paramedici over de polis in de gemeente en de voor- en nadelen (vaak onbekend).
- Verzekeraars maken meestal afspraken voor meerdere gemeenten en geen aparte afspraken voor één gemeente: organiseer daarom regionale bijeenkomsten met andere gemeenten, huisartsen, paramedici en wijk- verpleegkundigen over de inhoud van de polis (wat komen zij in de praktijk tegen).
- Organiseer burgerbijeenkomsten over de polis.
- Communiceer breed over de polis in eenvoudige taal.

MEER INFORMATIE

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Gezond in... via:

E: info@gezondin.nu
T: +31 (0)30 234 98 00

Indien gewenst kan Gezond in... bij gesprekken ondersteunen door:

- Het modereren van gesprekken binnen de gemeente.
- Een nadere toelichting op het onderwerp te geven.
- Het geven van een workshop of Masterclass.

© Pharos Utrecht, maart 2018

OVER GEZOND IN...

Gezond in... adviseert gemeenten hoe zij hun lokale integrale aanpak van gezondheidsachterstanden kunnen versterken. Het programma stimuleert bestuurders, professionals en organisaties uit verschillende disciplines om hieraan bij te dragen. Met o.a. landelijke en regionale bijeenkomsten, instrumenten en een interactief online platform dat alle initiatieven en betrokkenen met elkaar verbindt.

Gezond in... wordt uitgevoerd door Pharos en Platform31 in het kader van het Nationaal Programma Preventie, met financiering van het ministerie van VWS.

